

Krzysztof Sidorkiewicz

**MIĘDZY DEMOKRACJĄ A BUNTEM
DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNA I SAMORZĄDOWA
POLAKÓW W REPUBLICE LITEWSKIEJ
(1988-2011)**

Elbląg 2011

**PRZEWODNICZĄCY KOMITETU REDAKCYJNEGO WYDAWNICTWA
PWSZ W ELBLĄGU**
dr hab. Jerzy Łabanowski, prof. PWSZ w Elblągu

RECENZENT
prof. dr hab. Henryk Stroński

**REDAKCJA, KOREKTA, SKŁAD KOMPUTEROWY
oraz projekt okładki**

Wydawnictwo Techniczno-Naukowe JAS
e-mail. jagoda.szczerkowska@gmail.com
mgr Jadwiga Szczerkowska
Jerzy Paczyński

ZDJĘCIE NA OKŁADCE
Gmach Parlamentu RL
(ze zbiorów autora)

WYDANO ZA ZGODĄ REKTORA PWSZ W ELBLĄGU

© Copyright by Wydawnictwo PWSZ w Elblągu

ISBN 978-83-62336-06-7

Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu
82-300 Elbląg, ul. Wojska Polskiego 1, tel. 0-55 239 88 03
Wydanie I, nakład 150 egz., format B-5

SPIS TREŚCI

	Strona
WSTĘP.....	5
1. POLACY W ŚWIETLE STATYSTYK.....	9
1.1. Źródła statystyczne.....	9
1.2. Liczba ludności i skład narodowościowy.....	11
1.3. Rozmieszczenie mieszkańców Litwy według narodowości	13
1.4. Znajomość języka ojczystego	16
1.5. Wykształcenie	21
1.6. Aspekt wyznaniowy	25
2. POLACY W OBLICZU ODRODZENIA NARODOWEGO NA LITWIE	32
2.1. Znaczenie tak zwanej repatriacji dla mniejszości polskiej na Litwie	32
2.2. Odrodzenie niepodległego państwa litewskiego	35
2.2.1. Kwestia mniejszości narodowych.....	35
2.2.2. Rewolucja litewska – czasy przełomu	39
2.3. Polacy wobec zmian zachodzących na Litwie. Powstanie i działalność Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Polaków na Litwie.....	48
3. UDZIAŁ POLAKÓW W ŻYCIU POLITYCZNYM I SAMORZĄDOWYM W LATACH 1991-1999	65
3.1. „Normalizacja” stosunków polsko-litewskich	65
3.1.1. Sytuacja polityczna pod koniec 1991 roku	65
3.1.2. Polsko-litewska deklaracja z 13 stycznia 1992 roku	68
3.1.3. Wybory do parlamentu litewskiego oraz samorządowe w rejonie wileńskim i solecznickim w 1992 roku.....	70
3.1.4. IV Zjazd Związku Polaków na Litwie w 1994 roku.....	76
3.1.5. Traktat między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Litewską z 26 kwietnia 1994 roku.....	77
3.2. Ofensywa polityczna Polaków na Litwie.....	81
3.2.1. Powstanie Akcji Wyborczej Polaków na Litwie w 1994 roku	81
3.2.2. Wybory samorządowe na Litwie w 1995 roku	84
3.2.3. Wybory do Sejmu RL w 1996 roku.....	87
3.2.4. Wybory samorządowe na Litwie w 1997 roku	92
3.3. Walka o prawa mniejszości polskiej na Litwie na tle wydarzeń w latach 1997-1999	94
3.3.1. Utworzenie Zgromadzenia Poselskiego Polski i Litwy	94
3.3.2. VII Zjazd Związku Polaków na Litwie.....	95
3.3.3. Zmiany administracyjne na Litwie w 1999 roku	98

4. AKTYWNOŚĆ POLITYCZNA MNIEJSZOŚCI POLSKIEJ	
NA LITWIE NA POCZĄTKU XXI WIEKU	101
4.1. Przełomowe wydarzenia polityczne dla społeczności polskiej na Litwie w 2000 roku	101
4.1.1. Wybory samorządowe na Litwie	101
4.1.2. Podział w Związku Polaków na Litwie	103
4.1.3. Wybory do Sejmu RL	107
4.2. Problem odzyskiwania ziemi na Litwie podstawową kwestią ekonomiczną dla społeczności polskiej na Litwie	110
4.3. IX Zjazd ZPL. Przygotowania do wyborów samorządowych	112
4.4. Główne wydarzenia polityczne 2004 roku.....	114
4.5. Wybory samorządowe w 2007 roku.....	118
4.6. Wybory parlamentarne na Litwie w 2008 roku	121
4.6.1. Główne założenia programowe AWPL	121
4.6.2. Kampania wyborcza	126
4.7. Wybory prezydenckie w 2009 roku	131
4.8. Wybory do Parlamentu Europejskiego	138
4.9. Wybory samorządowe w 2011 roku.....	142
ZAKOŃCZENIE	147
BIBLIOGRAFIA	150